

„Metodologia i wdrożenie regionalnych rachunków publicznych na poziomie województw (NTS 2)”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Plan prezentacji

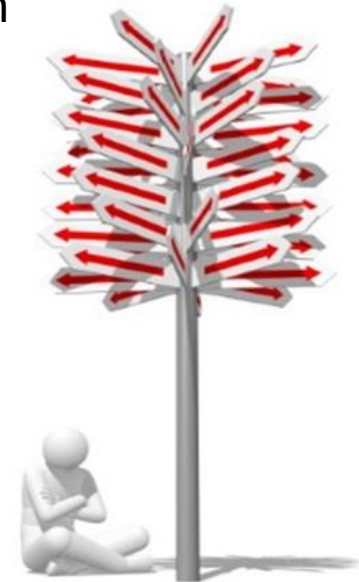
1. Cel pracy badawczej
2. Zakres pracy badawczej
3. System regionalnych rachunków publicznych
 - zakres podmiotowy
 - zakres przedmiotowy
 - źródła danych
 - metody regionalizacji
 - założenia do obliczeń
4. Realizacja prac
5. Mocne strony oraz wyzwania
6. Wyniki eksperymentalnych obliczeń
7. Wnioski i rekomendacje

Cel pracy badawczej

Opracowanie metodologii regionalnych rachunków publicznych obejmujących dochody i wydatki publiczne w ujęciu regionalnym oraz przeprowadzenie eksperymentalnych obliczeń

Zakres pracy badawczej

- Określenie zakresu systemu informacji o dochodach i wydatkach publicznych – zakresu podmiotowego oraz przedmiotowego regionalnych rachunków publicznych w układzie województw (NTS 2)
- Inwentaryzacja dostępnych oraz rozpoznanie nowych źródeł danych do obliczeń dochodów i wydatków publicznych w przekroju województw
- Opracowanie metod regionalizacji poszczególnych rodzajów transakcji dotyczących dochodów i wydatków publicznych w układzie województw (NTS 2)
- Przeprowadzenie eksperymentalnych obliczeń dochodów i wydatków publicznych w przekroju województw (NTS 2) za 2012 rok
- Określenie możliwości i zakresu zastosowania Klasyfikacji wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych według funkcji COFOG na poziomie regionalnym

Zakres pracy badawczej

Kluczowe zagadnienie – określenie zakresu systemu regionalnych rachunków publicznych

- analiza jednostek sektora publicznego (jednostek sektora finansów publicznych, jednostek sektora instytucji rządowych i samorządowych, przedsiębiorstw publicznych) w celu określenia zakresu podmiotowego
- analiza poszczególnych transakcji dochodów i wydatków publicznych w celu określenia zakresu przedmiotowego

Zakres pracy badawczej

Przedmiotem prac analitycznych mających na celu określenie zakresu systemu regionalnych rachunków publicznych były:

- zapisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych
- metodologia „Europejskiego Systemu Rachunków (ESA 2010)”, wprowadzona rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej
- zapisy zawarte w „Podręczniku deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych”

Zakres pracy badawczej

Podstawowe założenie – oparcie systemu regionalnych rachunków publicznych na metodologii Europejskiego Systemu Rachunków ESA 2010

Zakres podmiotowy

System regionalnych rachunków publicznych zgodny zakresowo ze **statystyką sektora instytucji rządowych i samorządowych** prowadzoną według zasad **Europejskiego Systemu Rachunków ESA 2010**

Zakres podmiotowy

Jednostki sektora instytucji rządowych i samorządowych

- ✓ podmioty działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych
- ✓ jednostki, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa
- ✓ samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej
- ✓ szpitale publiczne działające w formie spółek kapitałowych lub instytutów badawczych
- ✓ państwowe i samorządowe instytucje kultury
- ✓ fundusze mające osobowość prawną, które są powiązane z budżetem państwa lub budżetami jednostek samorządu terytorialnego

Zakres podmiotowy

- ✓ instytucje obsługujące fundusze ubezpieczeń społecznych (Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wraz z zarządzanymi przez nie funduszami) oraz Narodowy Fundusz Zdrowia
- ✓ Bankowy Fundusz Gwarancyjny
- ✓ jednostki niekomercyjne kontrolowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych
- ✓ inne podmioty realizujące zadania z zakresu polityki państwa oraz przedsiębiorstwa publiczne, które zgodnie z metodologią ESA 2010 zostały zaliczone do sektora instytucji rządowych i samorządowych

Zakres przedmiotowy

Zakres dochodów i wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych zgodny z metodologią Europejskiego Systemu Rachunków ESA 2010

Zakres przedmiotowy

Dochody		Wydatki	
P.11	Produkcja globalna rynkowa	P.2	Zużycie pośrednie
P.12	Produkcja globalna na własne cele finalne	P.5	Akumulacja brutto
P.131	Płatności za produkcję nierynkową	P.51g	Nakłady brutto na środki trwałe
		P.52	Przyrost rzeczowych środków obrotowych
		P.53	Nabycie pomniejszone o rozdysponowanie aktywów o wyjątkowej wartości
		NP	Nabycie pomniejszone o rozdysponowanie aktywów nieprodukowanych
D.2	Podatki związane z produkcją i importem	D.1	Koszty związane z zatrudnieniem
D.21	Podatki od produktów	D.11	Wynagrodzenia
D.29	Pozostałe podatki związane z produkcją	D.12	Składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców
		D.29	Pozostałe podatki związane z produkcją
D.4	Dochody z tytułu własności	D.3	Dotacje
D.41	Odsetki	D.31	Dotacje do produktów
D.42	Dochód podzielony przedsiębiorstw i instytucji finansowych	D.39	Pozostałe dotacje związane z produkcją
D.45	Renty gruntowe	D.4	Dochody z tytułu własności
		D.41	Odsetki

Zakres przedmiotowy

Dochody	Wydatki
D.5 Podatki bieżące od dochodów, majątku itp. D.51 Podatki dochodowe D.59 Pozostałe podatki D.61 Składki netto na ubezpieczenia społeczne	D.5 Podatki bieżące od dochodów, majątku itp.
D.7 Pozostałe transfery bieżące D.71 Składki na udziale własnym w tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych D.72 Odszkodowania i świadczenia z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych	D.62 Świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze D.63 Transfery socjalne w naturze D.7 Pozostałe transfery bieżące D.71 Składki na udziale własnym w tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych
D.73 Transfery bieżące w ramach sektora instytucji rządowych i samorządowych D.74 Bieżąca współpraca międzynarodowa D.75 Różne transfery bieżące	D.73 Transfery bieżące w ramach sektora instytucji rządowych i samorządowych D.74 Bieżąca współpraca międzynarodowa D.75 Różne transfery bieżące
D.9 Transfery kapitałowe D.91 Podatki od kapitału D.92 Dotacje na inwestycje D.99 Pozostałe transfery kapitałowe	D.76 Zasoby własne UE z tytułu VAT i DNB D.9 Transfery kapitałowe D.92 Dotacje na inwestycje D.99 Pozostałe transfery kapitałowe

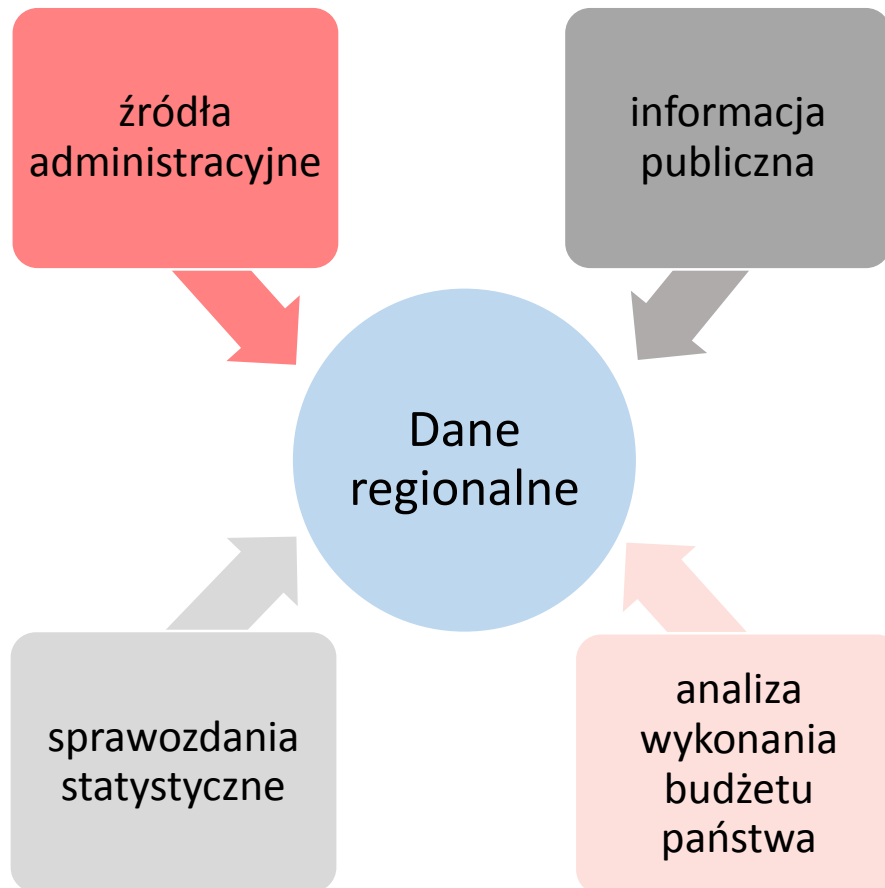
Źródła danych do obliczeń kategorii ESA 2010

- Dane z badań statystycznych
 - *SP Roczna ankieta przedsiębiorstwa* (dane o przedsiębiorstwie i jednostkach lokalnych)
 - *F-02 Statystyczne sprawozdanie finansowe*
 - *F-01/I-01 Sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe*
 - *F-02/dk Sprawozdanie o finansach instytucji kultury*
 - *F-01/s Sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym szkół wyższych*
 - *F-03 Sprawozdanie o stanie i ruchu środków trwałych*
 - *PNT-01 Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R)*
 - *PNT-01/a Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R) oraz o środkach asygnowanych na prace badawcze i rozwojowe w jednostkach rządowych i samorządowych*
 - *PNT-01/s Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R) w szkołach wyższych*
 - *Z-06 Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy*

Źródła danych do naliczania kategorii ESA 2010

- Dane z systemów administracyjnych
 - *Ministerstwa Finansów (w tym sprawozdawczość budżetowa)*
 - *Zakładu Ubezpieczeń Społecznych*
 - *Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego*
 - *Narodowego Funduszu Zdrowia*
 - *Ministerstwa Zdrowia (Sprawozdanie MZ-03 Sprawozdanie o finansach samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej)*
 - *Ministerstwa Spraw Wewnętrznych*
 - *Ministerstwa Obrony Narodowej*
 - *Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej*
- Dane otrzymane bezpośrednio od jednostek – dla wybranych państwowych osób prawnych należących do sektora instytucji rządowych i samorządowych

Źródła danych do opracowania wskaźników regionalizacji

Metody regionalizacji

Różne metody regionalizacji w zależności od rodzaju źródła i szczegółowości danych:

- ✓ z dołu do góry
- ✓ pseudo z dołu do góry
- ✓ z góry na dół
- ✓ pseudo z góry na dół
- ✓ mieszana

Założenia do obliczeń

Zachowanie spójności metodologicznej oraz zgodności liczbowej danych z rachunkami narodowymi:

- wykorzystywanie pojęć i definicji rachunków narodowych
- bilansowanie wyników z rachunkami narodowymi

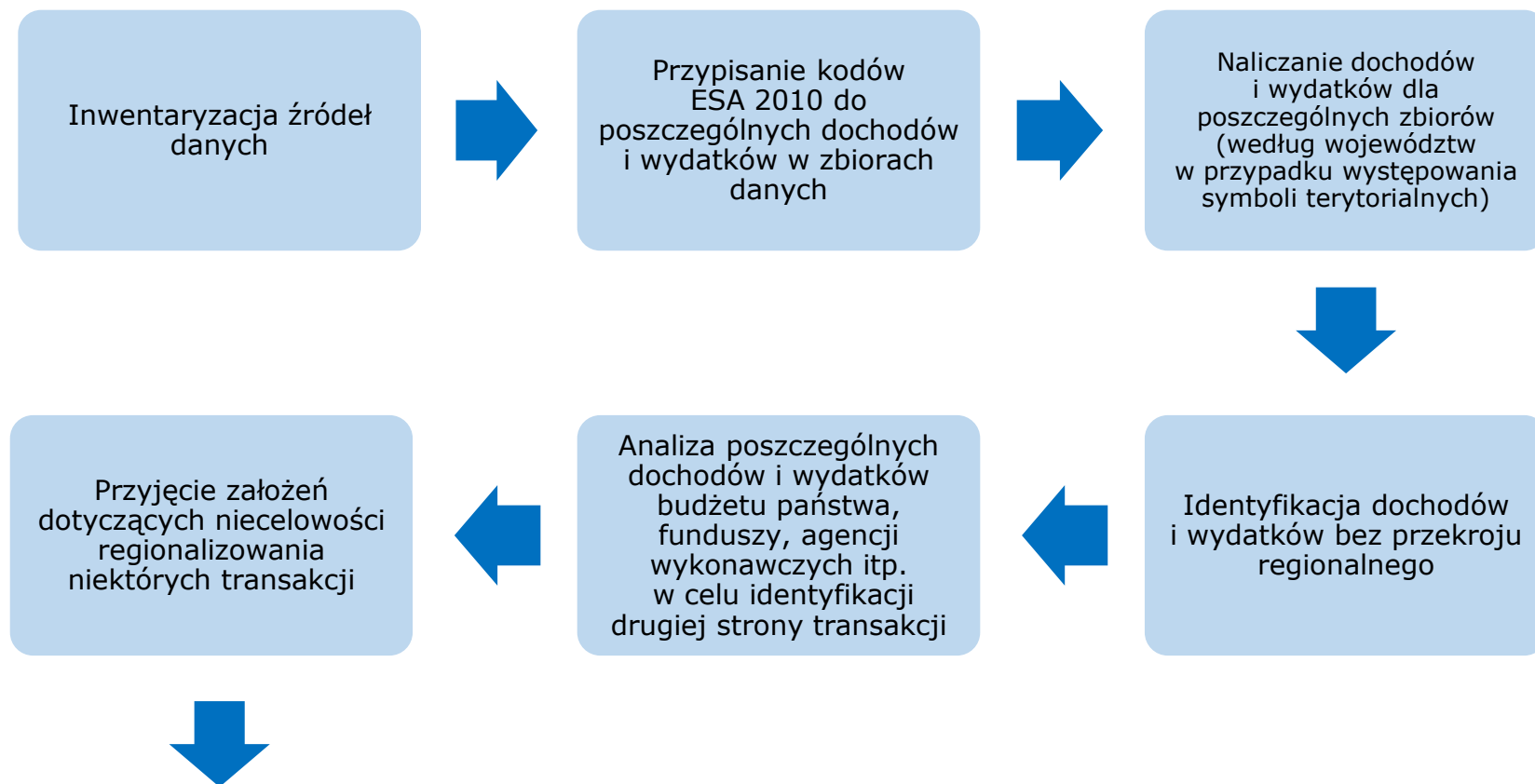
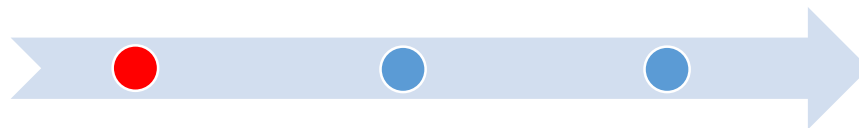
Założenia do obliczeń

- W przypadku transakcji z rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów przyjęto metodę jednostek lokalnych rodzaju działalności
- Do regionalizacji pozostałych transakcji budżetu państwa przyjęto zasadę przypisywania danych do regionu drugiej strony transakcji
- Nie poddano regionalizacji transakcji budżetu państwa oraz agencji wykonawczych i funduszy celowych podlegających konsolidacji w ostatnim etapie obliczeń

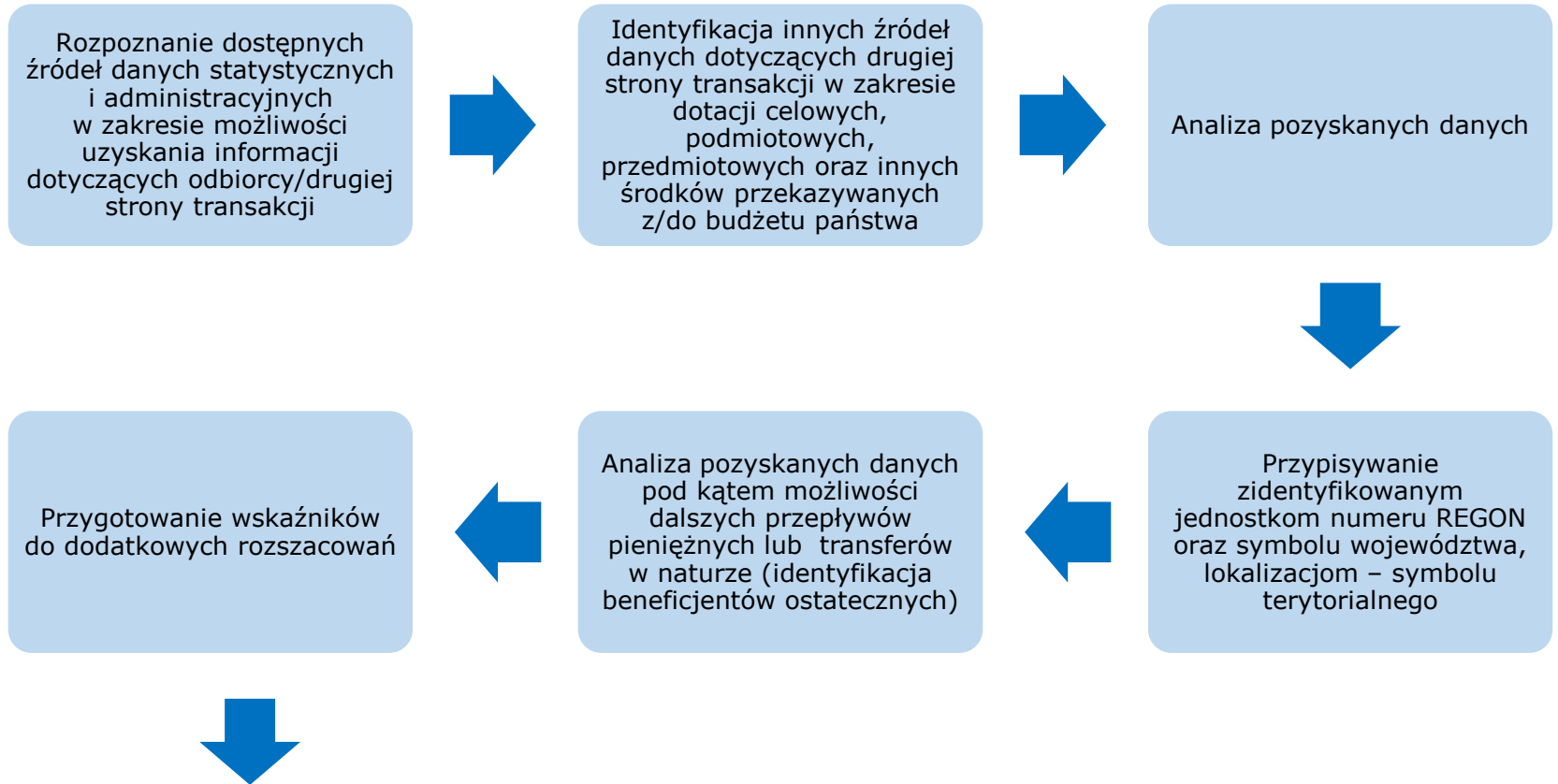
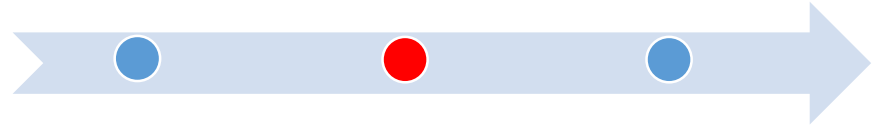
Założenia do obliczeń

- Dochody i wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych są prezentowane w ujęciu skonsolidowanym – po wyeliminowaniu transakcji zachodzących pomiędzy jednostkami należącymi do sektora
- Niektóre dane nie zostały poddane regionalizacji z uwagi na ogólnopaństwowy charakter lub przyjęte założenia (druga strona transakcji)

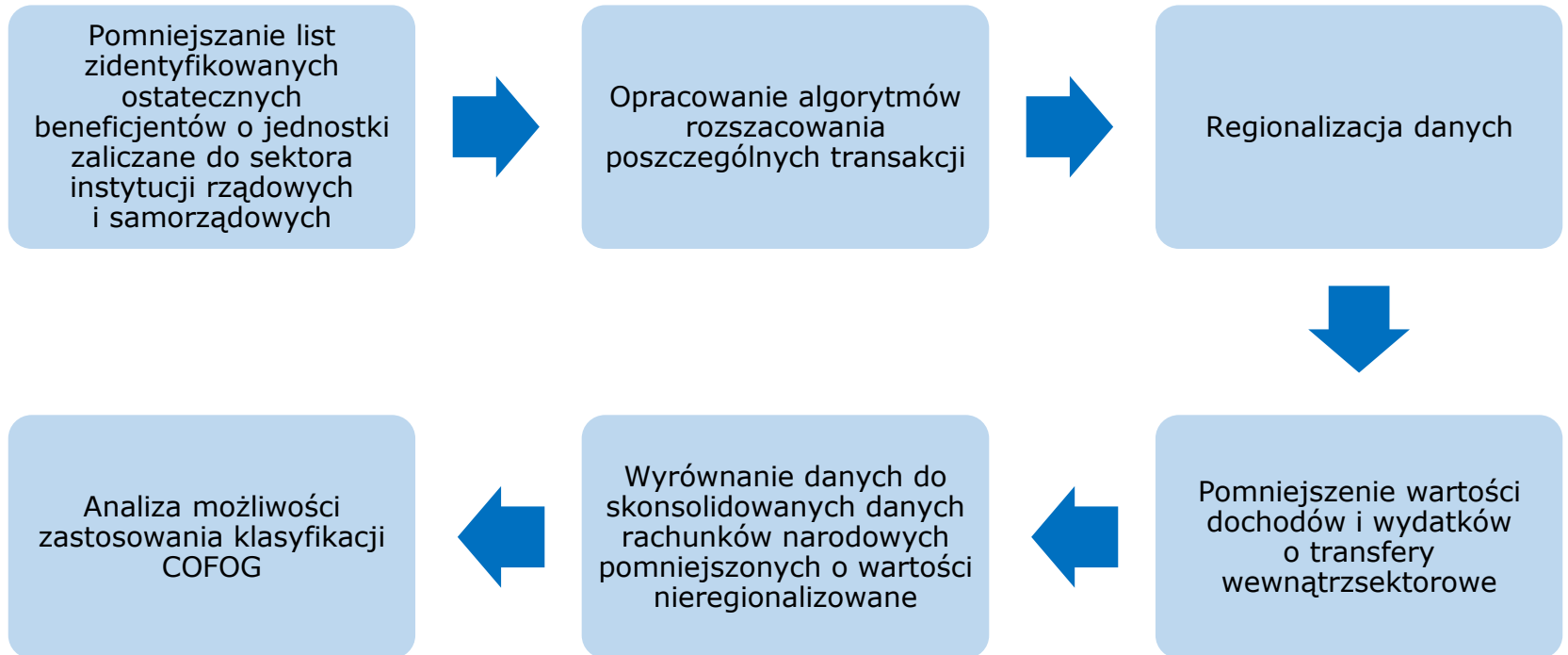
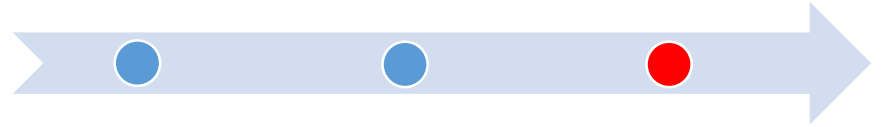
Realizacja prac

Realizacja prac

Realizacja prac

Mocne strony

- ✓ Wypracowane w rachunkach narodowych algorytmy dotyczące zaliczania poszczególnych dochodów i wydatków publicznych do odpowiednich transakcji ESA 2010 oraz transakcji podlegających konsolidacji
- ✓ Możliwość bilansowania danych dotyczących dochodów i wydatków publicznych na poziomie regionalnym z danymi rachunków narodowych
- ✓ Dysponowanie zbiorami danych jednostkowych obejmującymi wszystkie jednostki zaliczone do sektora instytucji rządowych i samorządowych
- ✓ Wypracowane w rachunkach regionalnych metody regionalizacji
- ✓ Podstawa metodologiczna – ESA 2010 może umożliwić dokonywanie porównań międzynarodowych oraz zabezpieczyć przyszłe wymagania Komisji Europejskiej

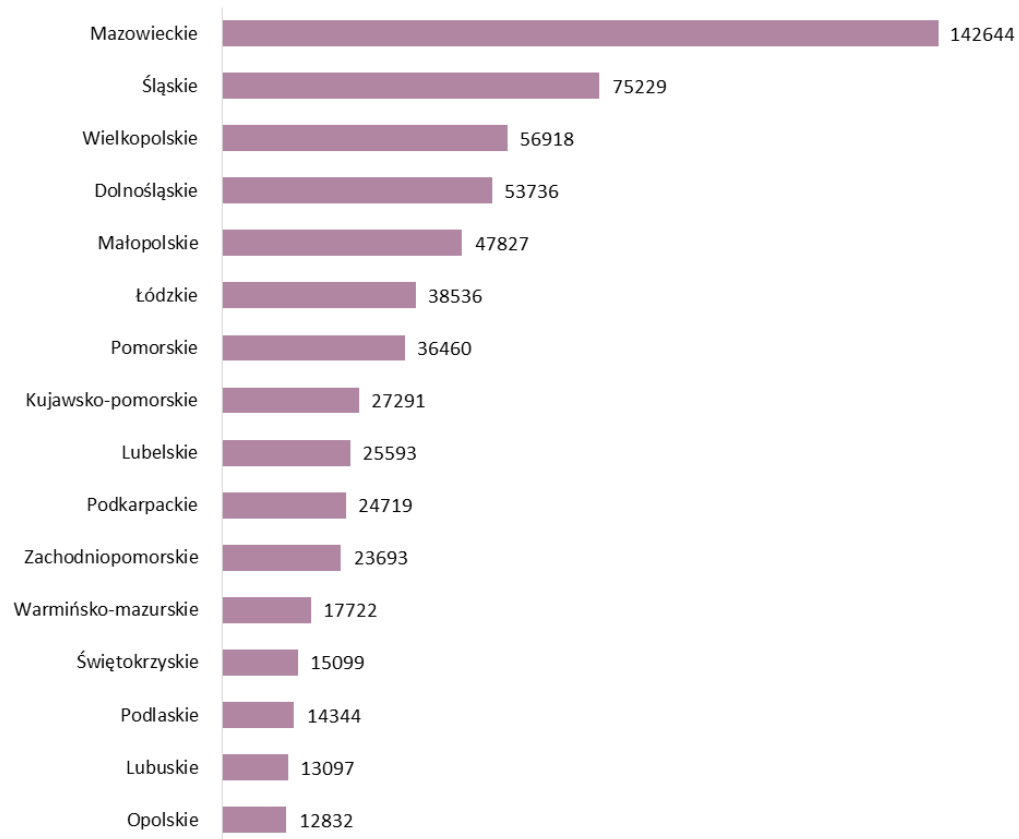
Wyzwania

- ✓ Rozproszenie informacji na temat podmiotów korzystających ze środków publicznych lub dokonujących wpłat do budżetu państwa – trudności w identyfikacji beneficjentów i płatników
- ✓ Konieczność analizy sposobu wykorzystania środków przez beneficjentów środków budżetowych (np. dotacji) w celu określenia ostatecznych beneficjentów lub faktycznego miejsca wykonywania zadań publicznych lub miejsc inwestycji (określenie regionu będącego ostatecznym beneficjentem) – częsty brak informacji na temat sposobu wykorzystania środków publicznych przez beneficjentów działających na terenie całego kraju lub kilku regionów
- ✓ Pozyskane informacje najczęściej zawierały jedynie nazwy podmiotów, co utrudniało określenie ich lokalizacji i przypisanie właściwego symbolu terytorialnego
- ✓ Czas realizacji projektu niewspółmierny do złożoności i obszerności zagadnienia (duża ilość danych do zidentyfikowania i przetworzenia)
- ✓ Przyjęcie założeń pozwalających na dobranie odpowiednich danych

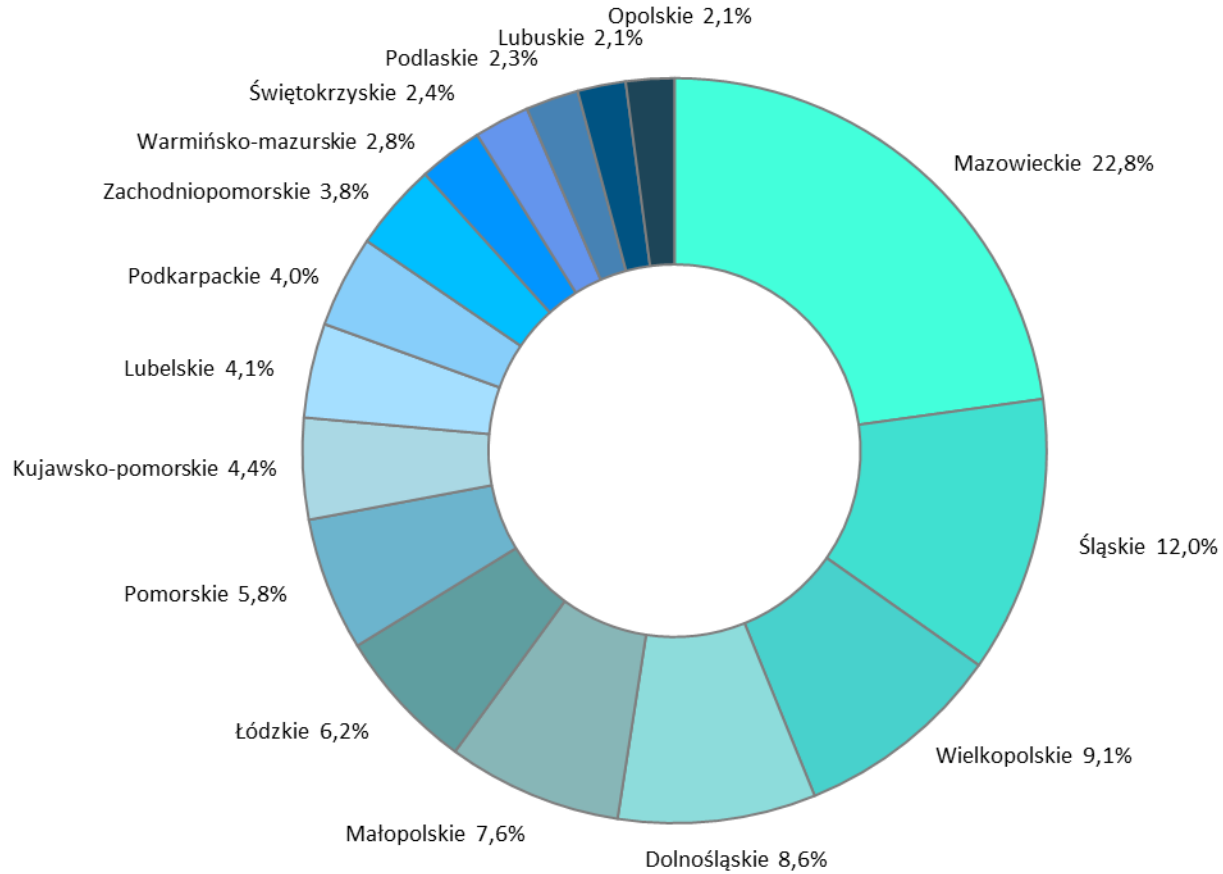
Wyniki eksperymentalnych obliczeń

- Eksperymentalne obliczenia dochodów i wydatków publicznych w przekroju województw (NTS 2) za 2012 rok dla zakresu podmiotowego sektora instytucji rządowych i samorządowych według stanu na wrzesień 2015 r.
- Dochody i wydatki publiczne \equiv dochody i wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych
- Dochody sektora instytucji rządowych i samorządowych w przekroju województw (NTS 2)
 - ogółem
 - w przeliczeniu na 1 mieszkańca
- Wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych w przekroju województw (NTS 2)
 - ogółem
 - w przeliczeniu na 1 mieszkańca

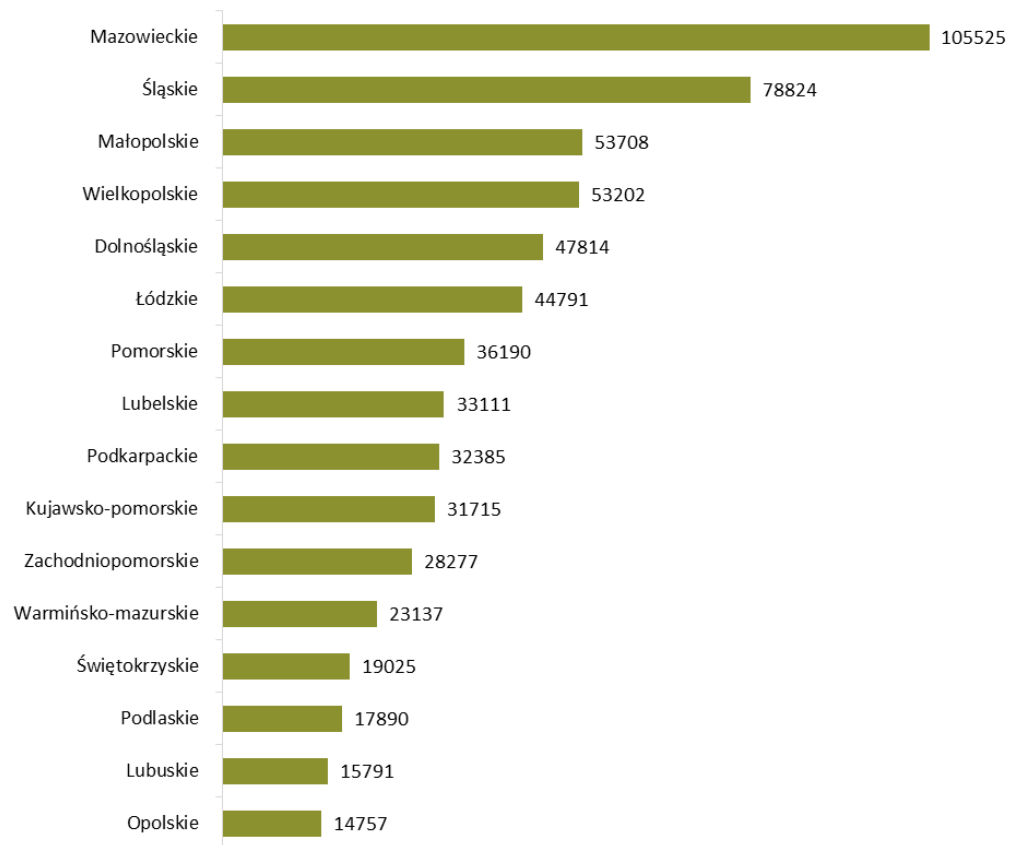
Dochody według województw w 2012 r.

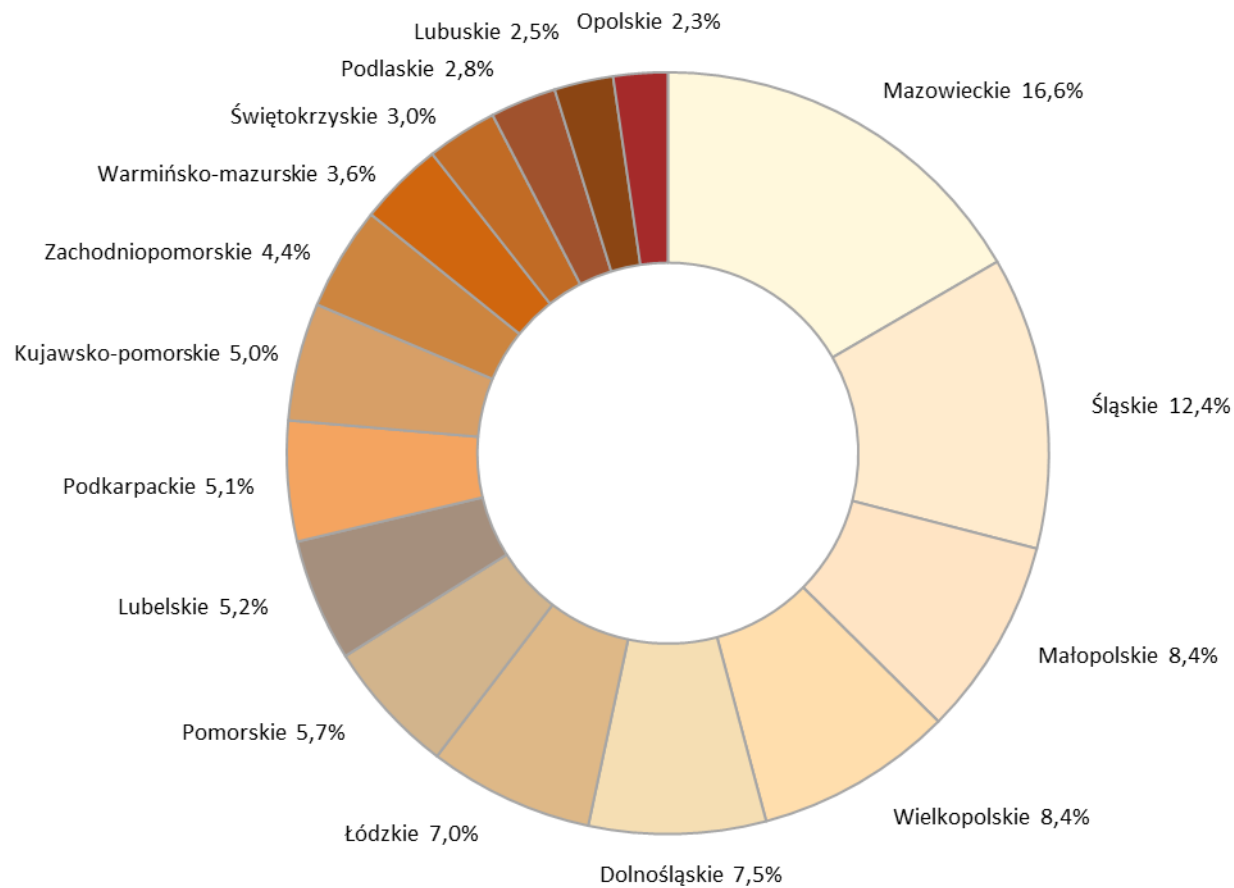
Udział województw w tworzeniu dochodów w 2012 r.

Wydatki według województw w 2012 r.

Udział województw w wydatkach w 2012 r.

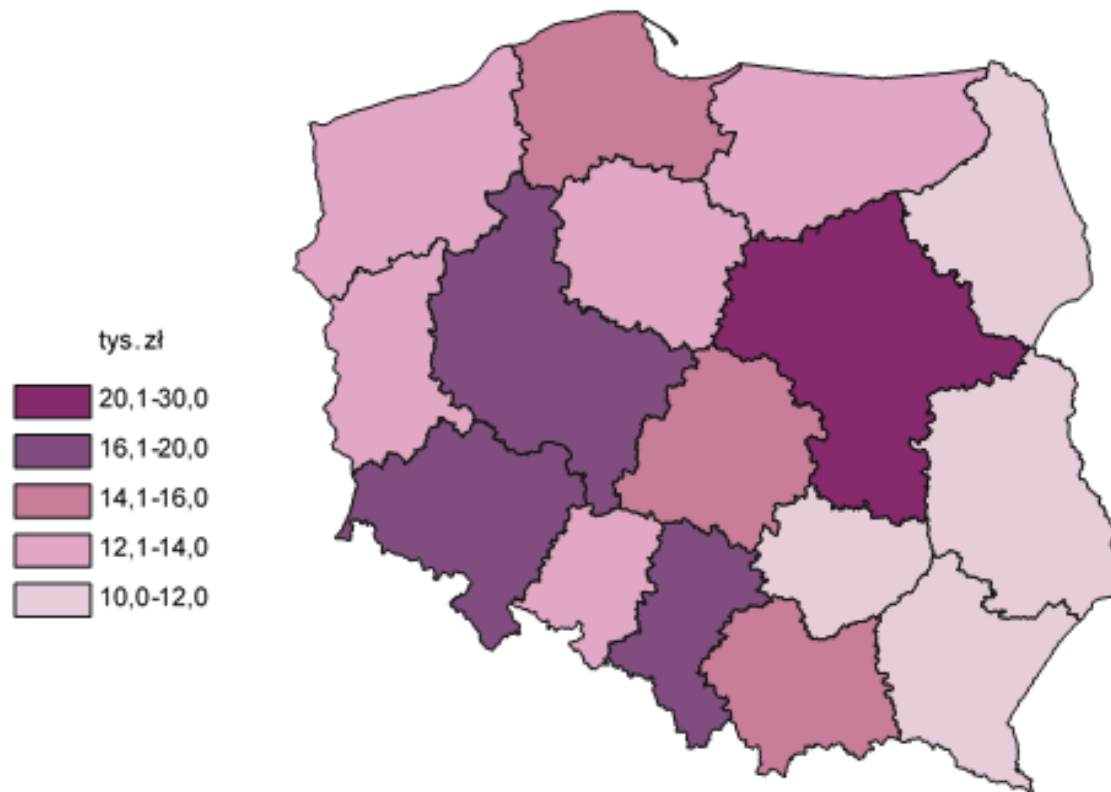

Porównanie dochodów, wydatków i wartości dodanej brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz produktu krajowego brutto w przekroju województw w 2012 r.

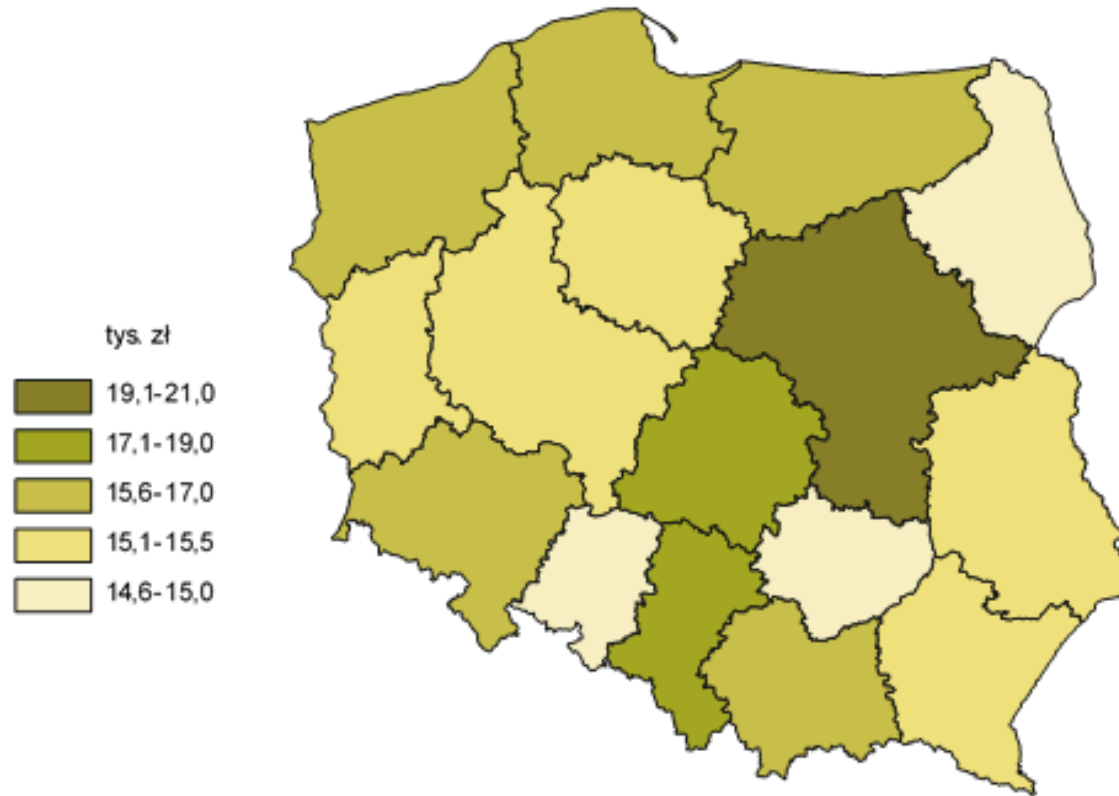
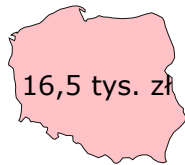
Województwa	Sektor instytucji rządowych i samorządowych			Produkt krajowy brutto
	dochody	wydatki	wartość dodana brutto	
	ogółem			
	w odsetkach			
Dolnośląskie	8,6	7,5	7,5	8,6
Kujawsko-pomorskie	4,4	5,0	4,8	4,4
Lubelskie	4,1	5,2	5,4	3,9
Lubuskie	2,1	2,5	2,5	2,2
Łódzkie	6,2	7,0	6,3	6,1
Małopolskie	7,6	8,4	8,5	7,7
Mazowieckie	22,8	16,6	18,3	21,9
Opolskie	2,1	2,3	2,5	2,1
Podkarpackie	4,0	5,1	5,0	3,9
Podlaskie	2,3	2,8	3,1	2,2
Pomorskie	5,8	5,7	5,8	5,8
Śląskie	12,0	12,4	10,8	12,7
Świętokrzyskie	2,4	3,0	3,0	2,5
Warmińsko-mazurskie	2,8	3,6	3,6	2,7
Wielkopolskie	9,1	8,4	8,3	9,5
Zachodniopomorskie	3,8	4,4	4,5	3,7

Dochody na 1 mieszkańca w 2012 r.

16,2 tys. zł

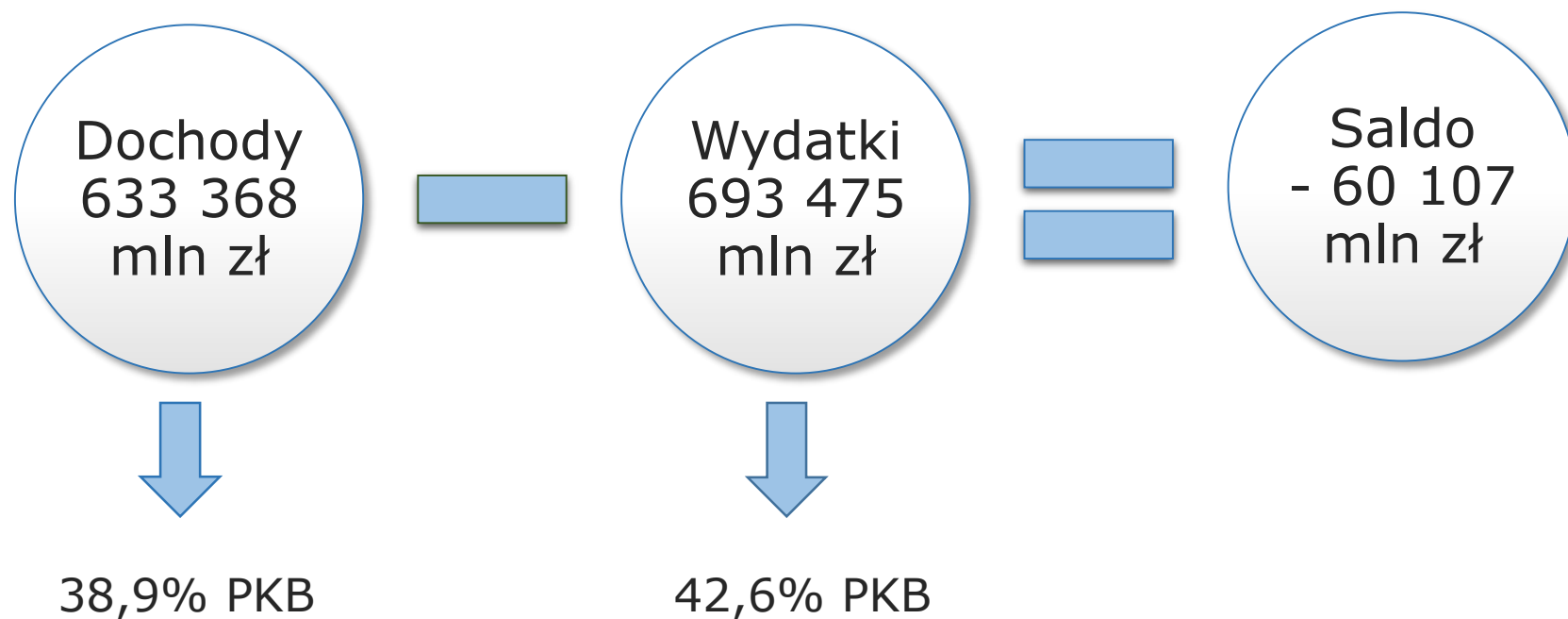
Wydatki na 1 mieszkańca w 2012 r.

Porównanie dochodów i wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz produktu krajowego brutto w przeliczeniu na 1 mieszkańca w przekroju województw w 2012 r.

Województwa	Sektor instytucji rządowych i samorządowych		Produkt krajowy brutto
	dochody	wydatki	
	na 1 mieszkańca		
	w odsetkach		
Dolnośląskie	113,5	99,3	113,4
Kujawsko-pomorskie	80,1	91,6	81,3
Lubelskie	72,7	92,5	70,1
Lubuskie	78,8	93,5	82,9
Łódzkie	93,8	107,3	93,2
Małopolskie	87,9	97,1	88,3
Mazowieckie	166,0	120,8	159,4
Opolskie	78,1	88,3	80,8
Podkarpackie	71,5	92,1	69,9
Podlaskie	73,6	90,3	71,6
Pomorskie	98,2	95,9	97,8
Śląskie	100,3	103,3	106,1
Świętokrzyskie	72,9	90,3	74,8
Warmińsko-mazurskie	75,2	96,5	71,5
Wielkopolskie	101,3	93,2	105,9
Zachodniopomorskie	84,7	99,5	83,8

Dochody i wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych
(zgodne z tablicą 2 Kwestionariusza ESA 2010)

Wnioski i rekomendacje

- Oparcie systemu regionalnych rachunków publicznych na metodologii ESA 2010 zapewnia spójność z rachunkami narodowymi – statystyką sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz rachunkami regionalnymi
- Metodyka obliczeń dochodów i wydatków publicznych w przekroju województw (NTS 2) powinna być przedmiotem dalszych prac analitycznych
- Założenia metodologiczne do obliczeń dochodów i wydatków publicznych w przekroju województw powinny być weryfikowane ze względu na zmiany jakie będą wprowadzane w rachunkach narodowych i regionalnych

Wnioski i rekomendacje

- Konieczne jest zapewnienie dostępu do systemów informacyjnych i baz danych, w których gromadzone są dane dotyczące transferów środków publicznych i ich beneficjentów, prowadzonych przez różne instytucje publiczne
- Wskazana jest współpraca z instytucjami publicznymi prowadzącymi bazy danych lub rejestry zawierające informacje o przepływach środków publicznych w celu zapewnienia dostępu do danych jednostkowych
- Możliwe jest zastosowanie klasyfikacji COFOG do zestawiania danych o wydatkach na poziomie województw – wymaga to przypisania wydatków jednostek zaliczonych do sektora instytucji rządowych i samorządowych do odpowiednich kodów klasyfikacji COFOG na poziomie jednostek lokalnych rodzajów działalności

Wnioski i rekomendacje

- Wypracowana w projekcie metodyka obliczeń dochodów i wydatków publicznych na poziomie województw jest dopiero początkiem procesu tworzenia kompletnego systemu regionalnych rachunków publicznych
- Dalsze prace analityczne i metodologiczne związane z tworzeniem systemu regionalnych rachunków publicznych powinny być prowadzone przez stały zespół specjalistów/ekspertów
- Kierunki dalszych prac – dopracowanie/ulepszenie metod regionalizacji dochodów i wydatków publicznych z uwzględnieniem nowych źródeł danych, poszerzenie zakresu grupowań danych wynikowych, wykonanie obliczeń pilotażowych

Dziękuję za uwagę